

BACKGROUND REPORT

PRAGUE PRAŽSKÝ
STUDENT STUDENTSKÝ
SUMMIT

UNESCO

Kulturní a přírodní světové dědictví

Autor: Linda Coufalová, Anna Gantnerová
Imprimatur: Martin Mezenský, Kateřina Krestová
Jazyková úprava: Jakub Kopřiva, Vendula Kulichová, Vojtěch Vrabec
Grafická úprava: Vendula Kulichová

Model OSN

Vydala Asociace pro mezinárodní otázky (AMO) pro potřeby XXI. ročníku Pražského studentského summitu.

© AMO 2015

Asociace pro mezinárodní otázky (AMO)
Žitná 27, 110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 813 460, e-mail: summit@amo.cz
IČ: 65 99 95 33

www.amo.cz

www.studentsummit.cz

1 Úvod

Nejstarším, největším a světově nejznámějším projektem Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu (UNESCO) je právě ochrana kulturního a přírodního dědictví, která stojí v základu celé myšlenky zachování světového dědictví. V této oblasti je UNESCO velmi aktivní a za velkého zapojení členských států pomáhá ochraňovat kulturu v globálním měřítku.

Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví z roku 1972¹ uznává, že určitá místa na Zemi mají "výjimečnou univerzální hodnotu" a měla by být součástí společného dědictví lidstva.

Tento factsheet pojednává o historii ochrany kulturního a přírodního dědictví, jeho významu a funkci, a zároveň popisuje, jak funguje koncept světového kulturního a přírodního dědictví a jak se vybírají památky, které budou takto chráněny.

2 Historický kontext ochrany světového dědictví

Celá historie ochrany kulturního a přírodního dědictví se začala odvíjet v 60. letech 20. století v Egyptě, kde plány na postavení Asuánské přehrady způsobily mezinárodní pozdvižení. Hlavním úkolem této přehrady měla být regulace Nilu a kontrola každoročního cyklu záplav, zároveň by ale její postavení znamenalo zaplavení údolí, kde se mimo jiné nacházel slavný chrámový komplex Abú Simbel², odkaz starověké egyptské civilizace. UNESCO se však na výzvu vlád Egypta a Súdánu ujalo vůdčí role a zahájilo mezinárodní záchrannou akci. Ač by se mohlo zdát, že může zvítězit buď ochrana památky, nebo postavení přehrady, v tomto případě bylo nakonec dosaženo originálního kompromisu. Ještě před tím, než započala samotná stavba přehrady, UNESCO ve spolupráci s mezinárodním týmem archeologů a dalších odborníků rozhodlo, že celý chrámový komplex bude rozebrán a znovu postaven o zhruba 65 metrů výše na uměle vytvořenou vyvýšeninu. Slavná památka byla tímto zachráněna.³

Celá kampaň stála zhruba 80 milionů dolarů. Půlku této částky věnoval Egypt a druhou půlku UNESCO za přispění více než padesáti dalších států.⁴ Ukázaly tím velkou mezinárodní solidaritu a především vyjádřily potřebu spolupráce za účelem ochrany důležitých památek. Na tento

¹ UNESCO: *Úmluva o světovém dědictví UNESCO* [online]. [cit. 2015-07-08]. Dostupné z: <http://www.npu.cz/pro-odborniky/pamatky-a-pamatkova-pece/zakony-mezinarodni-dokumenty/mezinarodni-dokumenty/unesco/>

² MARK, Joshua J. *Abu Simbel* [online]. 2013 [cit. 2015-06-26]. Dostupné z: http://www.ancient.eu/Abu_Simbel/

³ *World Heritage Information Kit* [online]. In: . Paris, 2008 [cit. 2015-06-26]. Dostupné z: <http://whc.unesco.org/en/activities/567/>

⁴ *Temples in Abu Simbel saved from flooding* [online]. 2009 [cit. 2015-07-05]. Dostupné z: <http://www.swecogroup.com/en/Sweco-group/Press/News/20091/Category1/Temples-in-Abu-Simbel-saved-from-flooding/>

velký úspěch pak navázaly další mezinárodní záchranné operace, jako například kampaň na ochranu Benátek, města Mohendžodaro v Pákistánu nebo chrámového komplexu Borobodur v Indonésii.⁵

Ve Spojených státech amerických vznikla poté myšlenka na spojení ochrany jak kulturního, tak i přírodního dědictví. Konference UNESCO konaná ve Washingtonu v roce 1965 vyzvala k vytvoření „Nadace světového dědictví“ a podobný návrh vypracoval v roce 1968 také Mezinárodní svaz ochrany přírody. Oba návrhy byly prezentovány na konferenci OSN o životním prostředí ve Stockholmu v roce 1972 a výsledkem bylo schválení Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví⁶ ještě téhož roku Generální konferencí UNESCO. V platnost tato úmluva vstoupila v roce 1975.⁷

3 Světové dědictví

Pojem světové dědictví v roce 2015 zahrnuje celkem čtyři druhy dědictví. Kulturní, přírodní⁸, podvodní⁹ a nemateriální¹⁰. Pojem podvodní světové dědictví označuje veškeré památky, které jsou pod hladinou¹¹ a mají význam pro celé lidstvo. Typickým příkladem je vrak lodi Titanic. Nemateriálním kulturním dědictvím jsou myšleny zvyky, tradice, dovednosti, a všeobecně kulturní prvky, které nejsou materiálně zachytitelné. Spadá sem například tradiční čínská opera. Nemateriální kulturní dědictví se snaží zachytit unikátní způsoby lidského přemýšlení v různých částech světa. Kulturní a přírodní dědictví označuje všechny hmotné statky,¹² které jsou jedinečné a zobrazují unikátnost lidské tvorby nebo přírodních jevů.

3.1 Význam

Jak již implikuje předchozí kapitola, velký význam projektu světového dědictví nespočívá pouze v ochraně památek, ale v myšlence, že některé památky svým významem přesahují lokální kulturu, obohacují lidstvo jako celek a sjednocují státy při jejich ochraně, ať již v období míru,

⁵ *WorldHeritageInformationKit* [online]. In: . Paris, 2008 [cit. 2015-06-26]. Dostupné z: <http://whc.unesco.org/en/activities/567/>

⁶ *Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage*. Paris, 1972. Dostupné také z: <http://whc.unesco.org/en/conventiontext/>

⁷ *WorldHeritageInformationKit* [online]. In: . Paris, 2008 [cit. 2015-06-26]. Dostupné z: <http://whc.unesco.org/en/activities/567/>

⁸ *UNESCO World Heritage Centre* [online]. 2015 [cit. 2015-09-02]. Dostupné z: <http://whc.unesco.org/>

⁹ *Underwater Cultural Heritage* [online]. 2015 [cit. 2015-09-02]. Dostupné z: <http://www.unesco.org/new/en/culture/themes/underwater-cultural-heritage/>

¹⁰ *UNESCO Culture Sector - Intangible Heritage* [online]. 2012 [cit. 2015-09-02]. Dostupné z: <http://www.unesco.org/culture/ich/index.php?pg=00001>

¹¹ Do podvodního dědictví spadají vraky, zatopené stavby a krajiny, útesy a jeskyně a pozůstatky lidského působení ve vodě (mosty, přístavy,...).

¹² Hmotný statek je objekt (věc), který je fyzicky hmatatelný. Hmotné statky můžeme dále dělit na movité a nemovité. Kulturní dědictví UNESCO se zabývá hmotnými nemovitými statky.

nebo války. Prvotní impuls se záchranou Abú Simbel byla do té doby nevídaná mezinárodní akce a UNESCO je dodnes iniciátorem mezinárodní spolupráce v oblasti zachování jedné z nejcennějších věcí, které lidstvo má, naší kultury.

3.2 Úmluva o ochraně světového a kulturního dědictví

Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví (dále jen „Úmluva“) funguje jako základní stavební kámen celého projektu světového dědictví a zahrnuje informace a návod pro státy, které se rozhodnou do mezinárodního projektu zapojit. Poskytuje návod pro signatářské státy, jak implementovat procesy ochrany dědictví do vnitrostátní politiky, a poté jim také nabízí možnosti, jak se zapojit do mezinárodní ochrany světového dědictví. Všichni ale musí mít na paměti, že celý koncept ochrany světového kulturního a přírodního dědictví začíná na lokální úrovni, tudíž u občanů státu, kteří si musí uvědomit důležitost svých památek dříve než všichni ostatní.

V čl. 11 odst. 2 Úmluva vytváří Seznam světového dědictví (dále jen „Seznam“).

Úmluva dle série kritérií definuje, co spadá do kulturního a co do přírodního dědictví. Památky splňující kritéria pro oba typy spadají do kategorie smíšených památek. Dále Úmluva určuje povinnosti signatářských států, mezi které primárně spadá zmapování památek pro lokální seznam kulturního a přírodního dědictví, ze kterého je poté možné nominovat na Seznam světového dědictví.

Úmluva ustanovuje Výbor pro světové dědictví (dále jen „Výbor“), jenž se skládá z 21 zástupců členských států (ti jsou pravidelně voleni generální konferencí UNESCO), a Fond pro světové dědictví, jakož i povinnost signatářských států do něj přispívat.¹³

K 27. červnu 2015 ratifikovalo Úmluvu 191 států.¹⁴

4 Seznam světového dědictví

Jak již bylo řečeno výše, Seznam¹⁵ byl vytvořen na základě Úmluvy. Jednotlivé státy do něj nominují památky, které se nacházejí na jejich území, a Seznam jim pak v případě zapsání zajišťuje celosvětovou ochranu a upozorňuje na jejich důležitost a výjimečnost. O zápisu na Seznam rozhoduje Výbor, který kromě tohoto rozhodování také dohlíží na to, že již zapsaným památkám je věnována náležitá péče a ochrana od daného státu.

¹³UNESCO. *Národní památkový ústav* [online]. 2013 [cit. 2015-06-27]. Dostupné z: <http://www.npu.cz/pro-odborniky/pamatky-a-pamatkova-pece/zakony-mezinarodni-dokumenty/mezinarodni-dokumenty/unesco/#umluva>

¹⁴Worldheritage list. *UNESCO Worldheritage centre* [online]. 2015 [cit. 2015-06-27]. Dostupné z: <http://whc.unesco.org/?cid=31&l=en&&&mode=table>

¹⁵*Worldheritage list* [online]. [cit. 2015-07-08]. Dostupné z: <http://whc.unesco.org/en/list/>

Výbor pro světové dědictví při svém rozhodování bere v úvahu odborné posudky dvou poradních výborů: Mezinárodní rady pro památkovou péči (ICOMOS)¹⁶ pro kulturní dědictví a Mezinárodního svazu pro ochranu přírody a přírodních zdrojů (IUCN)¹⁷ pro dědictví přírodní. Výbor také bere v úvahu nominační dokumentace, jež vytváří nominující stát.

Po zapsání na Seznam může daná památka získat řadu výhod. Kromě vysoce kvalifikovaných pracovníků poskytovaných Výborem, kteří pomáhají s její administrativou nebo údržbou, se jedná například o čerpání finanční pomoci z Fondu světového dědictví¹⁸ a v neposlední řadě také zvýšení prestiže a povědomí veřejnosti.

4.1 Podmínky zápisu

Pro to, aby mohla být památka zapsána na Seznam, musí prokázat mimořádnou hodnotu, jedinečnost, autenticitu a integritu. Je třeba brát v úvahu, že se jedná o seznam reprezentativní, tudíž na něm nemohou být zapsány všechny památky. Jde spíše o zapsání nejvýjimečnějšího díla, které zastupuje určitý typ památky z daného období v určitém širším regionu.¹⁹

4.1.1. Autentičnost, integrita, mimořádná hodnota a jedinečnost

Nominované památky musejí splňovat podmínku autentičnosti. Měly by být zachovány ve stavu, který se co nejvíce přibližuje stavu původnímu, a to například z hlediska funkce, stavebního materiálu nebo vzhledu. Na tuto podmínku se bere ohled obzvláště při různých rekonstrukcích a opravách a má zajistit, aby změny na daném objektu byly provedeny co nejcitlivěji.²⁰²¹

Například rekonstrukce archeologických artefaktů je odůvodnitelná pouze ve výjimečných případech, a to na základě kompletní a detailní dokumentace. Artefakt rekonstruovaný podle

¹⁶ICOMOS: *International council on monuments and sites* [online]. [cit. 2015-07-08]. Dostupné z: <http://www.icomos.org/en/>

¹⁷IUCN: *International Union for Conservation of Nature* [online]. [cit. 2015-07-08]. Dostupné z: <http://www.iucn.org/>

¹⁸Worldheritagefund [online]. [cit. 2015-07-08]. Dostupné z: <http://whc.unesco.org/en/world-heritage-fund/>

¹⁹UNESCO: *Úmluva o světovém dědictví UNESCO* [online]. [cit. 2015-07-08]. Dostupné z: <http://www.npu.cz/pro-odborniky/pamatky-a-pamatkova-pece/zakony-mezinarodni-dokumenty/mezinarodni-dokumenty/unesco/>

²⁰HEŘMANOVÁ, Eva. *Autenticita*. 2012. Dostupné také z: <http://artslexikon.cz/index.php/Autenticita>

²¹Se spory o autentičnost památky se potýkala i Česká republika, a to v případě otáčivého hlediště v Českém Krumlově. To je totiž umístěné ve vzácné barokní zahradě, která je zapsána na Seznam. Podle zprávy z Centra UNESCO ze srpna 2014 musí být ochráněna výjimečná hodnota zahrady a hlediště nemá omezovat letohrádek Bellarie. Jedním z návrhů, jak zachránit otáčivé hlediště a zároveň vyhovět požadavkům UNESCO, bylo přesunout hlediště o několik metrů či možnost jeho rozebrání mimo sezonu. Konečného konsenzu však zatím nebylo dosaženo a je plánováno vypsání architektonické soutěže, která by měla vyřešit veškeré nedostatky a ukončit spory.

pouhých domněnek nemá šanci kritérium autentičnosti splnit, a tím pádem se nemůže dostat ani na Seznam.²²

Další nutnou podmínkou pro zapsání na Seznam je kritérium integrity. Jde o posouzení celkového vyznění a charakteru přírodního nebo kulturního dědictví. Pokud tedy zkoumáme integritu, musíme zjistit, do jaké míry statek vlastní všechny prvky nezbytné pro vyjádření výjimečné světové hodnoty, zda je dostatečně rozsáhlý na to, aby umožnil učinit si úplnou představu o charakteristických znacích a procesech, které byly typické pro určitou kulturní oblast, kterou reprezentuje, a také do jaké míry podlehl negativním vlivům spojeným s vývojem nebo nedostatečnou údržbou.

Pokud by byl nominovanou památkou například vodopád, kritérium integrity by splňoval jen v tom případě, kdyby součástí památky byla i nádrž, ze které vodopád vychází, a tok řeky, jenž by z vodopádu pokračoval. Tato místa jsou totiž důležitou součástí vodopádu a bez nich vodopád jako takový není kompletní. Důležité je tedy posuzovat nejen statek samotný, ale všechny jeho součásti, které je třeba při rozhodování brát jako kompaktní celek.²³

Mimořádnou hodnotou se rozumí tak mimořádný význam nějakého statku, který přesahuje národní hranice. Co se týká jedinečnosti, je třeba prokázat, zda jsou památky svým významem a hodnotou ojedinělé a vzácné. Je nutné podotknout, že jakmile památka splňuje podmínku autentičnosti, automaticky je také jedinečná a mimořádně hodnotná. Měřítkem pro určení těchto podmínek se podle Úmluvy stala níže zmíněná kritéria.

4.1.2. Kritéria pro zápis na Seznam

Nutným kritériem pro zapsání na Seznam je podle Úmluvy splnění alespoň jednoho z níže uvedených deseti kritérií. Na kulturní památky se vztahuje prvních šest kritérií, zbylé čtyři rozhodují o zapsání památky přírodní. Pro přehlednost jsou zde obě skupiny odděleny nadpisem, ve skutečnosti ale tvoří od roku 2005 jeden koherentní seznam kritérií.²⁴

4.1.2.1. Kritéria pro zápis kulturní památky na Seznam světového dědictví

- i. Představovat mistrovské dílo tvůrčího lidského ducha;
- ii. svědčit o výrazném vlivu po dané období nebo v určité kulturní oblasti na vývoj architektury nebo technologie, monumentálních umění, urbanismu nebo tvorbu krajiny;

²² FRANCIE. *The Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention*. Paříž, 2013. Dostupné také z: <http://whc.unesco.org/en/guidelines>

²³ tamtéž

²⁴ Těchto deset kritérií lze nalézt v „The Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention“, konkrétně v kapitole II.D a paragrafu 77

- iii. přinášet jedinečné, nebo alespoň výjimečné svědectví o kulturní tradici nebo o živé, či již zaniklé civilizaci;
- iv. představovat výjimečný příklad určitého typu stavby nebo architektonického či technologického souboru anebo krajiny, který je dokladem jednoho či více významných období lidských dějin;
- v. být výjimečným příkladem tradičního lidského sídla, tradičního využití území nebo moře, které je reprezentativní pro určitou kulturu (nebo kultury) či pro interakci člověka a životního prostředí, zejména pokud se toto prostředí stalo zranitelným pod dopadem nezvratné změny;
- vi. být přímo, nebo hmotně spojen s událostmi nebo živými tradicemi, ideami, vírami nebo s uměleckými a literárními díly, která mají mimořádnou univerzální hodnotu (Výbor se domnívá, že toto kritérium má být, pokud možno, užíváno společně s dalšími kritérii);

4.1.2.2. Kritéria pro zápis přírodní památky na Seznam světového dědictví

- i. představovat mimořádné přírodní jevy nebo oblasti s přírodní krásou mající mimořádný estetický význam;
- ii. být mimořádně reprezentativními příklady hlavních stadií v dějinách Země, včetně svědectví o vývoji života, geologických procesech probíhajících při vývoji zemských útvarů nebo geomorfologických či fyziografických prvků majících vysoký význam;
- iii. být mimořádně reprezentativními příklady ekologických a biologických procesů v průběhu evoluce a vývoje ekosystémů a společenství suchozemských, sladkovodních, přímořských a mořských rostlin a živočichů;
- iv. obsahovat přirozená stanoviště nejreprezentativnější a nejdůležitější pro zachování biologické rozmanitosti in situ,²⁵ včetně těch, kde přežívají ohrožené druhy mimořádné univerzální hodnoty z hlediska vědy nebo ochrany.²⁶

4.2 Průběh zápisu

K tomu, aby mohla být daná památka vůbec navržena k zápisu na Seznam, musí být uvedena v tzv. indikativním seznamu. Jedná se o soupis statků, které se nacházejí na území určitého státu a které tento stát považuje za vhodné pro zápis na Seznam v horizontu nadcházejících

²⁵ Latinský termín, který v překladu znamená „na místě“. Je to myšleno v tom smyslu, že se něco vyskytuje na svém původním místě výskytu, a tam je i zkoumáno.

²⁶ VAJČNER, Jiří. *Podněty k zápisu na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO – tvorba národního indikativního seznamu* [online]. 2012 [cit. 2015-07-08]. Dostupné z: http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:7iOHjovzJEsJ:www.mkcr.cz/assets/kulturni-dedictvi/pamatkovy-fond/analyzy-koncepce-dokumenty/IndikativniSeznam_PredkladaniPodnetu_MetodickyMaterial.doc+

deseti let. Tento indikativní seznam musí být předložen Sekretariátu²⁷ alespoň dva měsíce před podáním jakéhokoliv návrhu na zápis památky na Seznam. Státy jsou vybízeny k jeho přezkoumávání alespoň každých deset let.

Dalším krokem je příprava dokumentů k návrhu. V nich by měly být zahrnuty všechny podstatné informace, které podávají ucelenou představu o dané památce včetně obrazové a mapové dokumentace.²⁸ Smluvní státy jsou vybízeny k tomu, aby své návrhy na zápis vypracovávaly za účasti co nejvíce zainteresovaných subjektů, jako například správců památek či regionálních orgánů. Státy také mohou Sekretariát v průběhu celého procesu žádat o pomoc při zpracovávání dokumentů.

Návrhy na zápis mohou být předkládány v průběhu celého roku. Sekretariát poté ty, které splňují potřebná kritéria, postoupí poradním organizacím pro jejich vyhodnocení. Tyto poradní organizace hodnotí jak samotnou památku, tak i kvalitu zpracování návrhu a můžou státům pokládat otázky či žádat doplňující informace. Po pečlivém přezkoumání vydají doporučení k přijetí, nepřijetí či odložení návrhu.

Finální rozhodnutí náleží Výboru pro světové dědictví. Schází se jednou ročně a s konečnou platností rozhoduje o tom, zda památka bude či nebude na Seznam zapsána (dalšími možnostmi jsou však ještě odložení či vrácení návrhů na zapsání).²⁹

4.3 Vyškrtnutí statků ze Seznamu světového dědictví

Za určitých okolností může být statek ze Seznamu stažen. Jedná se o situaci, kdy je památka poškozena natolik, že ztrácí své charakteristické rysy, pro které byla na Seznam zapsána. Druhým důvodem pro vyškrtnutí je ohrožení památky působením člověka, a to v případě, že nebyla provedena nezbytná nápravná opatření v navrhovaném časovém rozmezí. O stažení památky ze Seznamu rozhoduje Výbor pro světové dědictví dvoutřetinovou většinou přítomných členů. Žádný statek však nesmí být vyškrtnut bez předchozího uvědomění a konzultace s daným státem.³⁰

K tomuto kroku bylo zatím přistoupeno dvakrát. Vyškrtnuta byla v roce 2007 přírodní rezervace v Ománu poté, co byla drasticky zmenšena. Druhým případem se v roce 2009 stalo labské

²⁷ Funkci Sekretariátu plní od roku 1992 Centrum světového dědictví. Sekretariát poskytuje pomoc a spolupracuje se smluvními státy a Poradními organizacemi při procesu zápisu na Seznam světového dědictví.

²⁸ *World Heritage List Nominations* [online]. [cit. 2015-07-08]. Dostupné z: <http://whc.unesco.org/en/nominations/>

²⁹ FRANCIE. *The Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention*. Paříž, 2013.

Dostupné také z: <http://whc.unesco.org/en/guidelines>

³⁰ tamtéž

údolí v Drážďanech, a to kvůli stavbě mostu, který rozdělil téměř 20 kilometrů dlouhé labské údolí a podle UNESCO zničil tamní kulturní krajinu.

5 Statistiky seznamu – vývoj a aktuální situace

K datu 27. června 2015 se na Seznamu nachází 1007 památek. Z toho je 779 kulturních, 197 přírodních a 31 smíšených (tedy památek splňujících alespoň jedno kritérium pro přírodní památky a zároveň alespoň jedno pro kulturní památky). Ze 191 signatářských států má alespoň jednu památku zapsáno 161 z nich. Nejvíce zapsaných památek má Itálie s celkovým počtem 50 a v těsném závěsu za ní je Čína se svými 47 zapsanými památkami.

Téměř polovina všech zapsaných památek se nachází na starém kontinentu a v Severní Americe. Druhý největší zapsaný počet má Asie a Oceánie, nicméně tento počet je oproti počtu zapsaných památek v Evropě a Severní Americe stále pouze třetinový. Jelikož se Výbor pro světové dědictví snaží, aby byl seznam reprezentativní celosvětově (a to v souladu s Globální strategií pro reprezentativní, vyvážený a věrohodný Seznam světového dědictví z roku 1994³¹), jsou nyní evropské a americké³² památky při nominacích znevýhodněny oproti památkám jinde na světě.

Zajímavé také je, že ve všech regionech jsou rozdíly mezi množstvím zapsaných kulturních a přírodních památek velké, s výjimkou Afriky, kde rozdíl mezi těmito druhy dědictví tvoří pouze několik památek ve prospěch kulturních. V žádném z regionů však počet zapsaných přírodních památek nepřekročil počet kulturních památek. Nejméně přírodních má zapsán Blízký východ, celkem jen čtyři.³³

Památky se na Seznam zapisují každý rok a jejich množství se značně mění bez jakékoli snadno sledovatelné souvislosti. Pravděpodobně je počet památek zapsaných v daném roce výslednicí mezinárodní politické situace, ale také vnitrostátní stability v každé jednotlivé signatářské zemi, aktuální popularity světového dědictví a ekonomické situace mezinárodního společenství. Nejvíce památek, celkem 61, bylo zapsáno v roce 2000. Nejméně, pouze 7, v roce 1989.³⁴

Česká republika nemá zapsanou žádnou přírodní ani smíšenou památku. Celkově má zapsáno 12 kulturních památek. Konkrétně to jsou historická centra tří měst, Prahy, Českého Krumlova

³¹UNESCO. *GlobalStrategy: WorldHeritage* [online]. 2014 [cit. 2015-07-12]. Dostupné z: <http://whc.unesco.org/en/globalstrategy/>

³²Mezi pojem Euroamerická společnost a západní společnost lze postavit rovnítko. V akademickém jazyce do ní spadá Evropa, Severní Amerika a Austrálie. V terminologii UNESCO je Euroamerický region ochuzen o Austrálii, která připadá do Asie a Oceánie.

³³UNESCO. *WorldHeritageStatistics* [online]. 2015 [cit. 2015-07-12]. Dostupné z: <http://whc.unesco.org/en/list/stat>

³⁴UNESCO. *Nominations* [online]. 2015 [cit. 2015-07-12]. Dostupné z: <http://whc.unesco.org/en/nominations/>

a Telče, poutní kostel svatého Jana Nepomuckého na Zelené hoře, historické centrum města Kutné Hory s kostelem svaté Barbory a katedrálou Panny Marie v Sedlci, Lednicko-valtický areál, zahrady a zámek v Kroměříži, historickou vesničku Holašovice, zámek Litomyšl, sloup Nejsvětější trojice v Olomouci, brněnskou vilu Tugendhat a židovskou čtvrť a baziliku svatého Prokopa v Třebíči. Na indikativním listu má Česká republika zapsáno 19 památek, mezi nimi například hrad Karlštejn nebo Kamenná města v Českém ráji.³⁵

6 Závěr

UNESCO se za dobu své existence od roku 1945 stalo jedním z hlavních aktérů ochrany kultury na mezinárodním poli a program světového přírodního a kulturního dědictví je toho důkazem. Jedná se o již tak rozsáhlý projekt, že je do něj zapojena absolutní většina zemí světa.

V čl. 1 Úmluvy se píše, že jednotlivé státy by měly samy vyhledávat zajímavá místa a podporovat jejich nominaci na Seznam. Z toho vyplývá, že se k ochraně a péči zavazuje stát. Ochrana památek však předpokládá aktivní a vstřícný přístup jak na státní, tak na regionální úrovni a velmi důležitým faktorem je i přístup každého jednotlivce.³⁶ Seznam byl vytvořen proto, abychom si uvědomili, jaké jedinečné statky zde byly přírodou či člověkem v minulosti vytvořeny, naučili si jich vážit a při jejich ochraně spolupracovali. Kultura se totiž dotýká nás všech a je základním otiskem lidské civilizace. Proto bychom se měli snažit o její maximální ochranu a zachování i pro budoucí generace.

³⁵ *Czech Republic - UNESCO World Heritage Centre* [online]. 2015 [cit. 2015-09-02]. Dostupné z: <http://whc.unesco.org/en/statesparties/cz>

³⁶ *Průběh a stav nominace: Návrh na zapsání významných evropských lázeňských měst na Seznam světového dědictví UNESCO* [online]. 2013 [cit. 2015-07-08]. Dostupné z: <http://www.spaarch.cz/cz/prubeh-a-stav-nominace>

Doporučené zdroje

- Výkonný ředitel Světového památkového fondu se vyjadřuje k problematice turistického ruchu a popularity vybraných památek ze Seznamu světového dědictví (<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/316892-obrazem-krasne-ale-ohrozene-skomirajici-turisticke-atrakce/>)
- Vše, co jste kdy chtěli vědět o světovém dědictví (<http://whc.unesco.org/>)
- Indikativní seznam. Zde se skrývá budoucnost Seznamu světového dědictví (<http://whc.unesco.org/en/tentativelists/>)
- Informace Národního památkového ústavu o spolupráci České republiky s UNESCO (<http://www.npu.cz/pro-odborniky/pamatky-a-pamatkova-pece/zakony-mezinarodni-dokumenty/mezinarodni-dokumenty/unesco/>)

Použité zdroje

Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage. Paris, 1972. Dostupné také z: <http://whc.unesco.org/en/conventiontext/>

FRANCIE. *The Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention*. Paříž, 2013. Dostupné také z: <http://whc.unesco.org/en/guidelines>

HEŘMANOVÁ, Eva. *Autenticita*. 2012. Dostupné také z: <http://artslexikon.cz/index.php/Autenticita>

ICOMOS: International council on monuments and sites [online]. [cit. 2015-07-08]. Dostupné z: <http://www.icomos.org/en/>

IUCN: International Union for Conservation of Nature [online]. [cit. 2015-07-08]. Dostupné z: <http://www.iucn.org/>

MARK, Joshua J. *Au Simbel* [online]. 2013 [cit. 2015-06-26]. Dostupné z: http://www.ancient.eu/Abu_Simbel/

OBRAZEM: Krásné, ale ohrožené – skomírající turistické atrakce. *Česká televize* [online]. 2015 [cit. 2015-07-13]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/316892-obrazem-krasne-ale-ohrozene-skomirajici-turisticke-atrakce/>

Průběh a stav nominace: Návrh na zapsání význačných evropských lázeňských měst na Seznam světového dědictví UNESCO [online]. 2013 [cit. 2015-07-08]. Dostupné z: <http://www.spaarch.cz/cz/prubeh-a-stav-nominace>

UNESCO World Heritage Centre [online]. 1992 [cit. 2015-07-13]. Dostupné z: <http://whc.unesco.org/>

UNESCO. *Global strategy: World Heritage* [online]. 2014 [cit. 2015-07-12]. Dostupné z: <http://whc.unesco.org/en/globalstrategy/>

UNESCO. *Indikativní seznam* [online]. 1992 [cit. 2015-07-13]. Dostupné z: <http://whc.unesco.org/en/tentativelists/>

UNESCO. *Národní památkový ústav* [online]. 2013 [cit. 2015-06-27]. Dostupné z: <http://www.npu.cz/pro-odborniky/pamatky-a-pamatkova-pece/zakony-mezinarodni-dokumenty/mezinarodni-dokumenty/unesco/#umluva>

UNESCO. *Národní památkový ústav* [online]. 2013 [cit. 2015-06-27]. Dostupné z: <http://www.npu.cz/pro-odborniky/pamatky-a-pamatkova-pece/zakony-mezinarodni-dokumenty/mezinarodni-dokumenty/unesco/>

UNESCO. *WorldHeritageStatistics* [online]. 2015 [cit. 2015-07-12]. Dostupné z: <http://whc.unesco.org/en/list/stat>

UNESCO: Úmluva o světovém dědictví UNESCO [online]. [cit. 2015-07-08]. Dostupné z: <http://www.npu.cz/pro-odborniky/pamatky-a-pamatkova-pece/zakony-mezinarodni-dokumenty/mezinarodni-dokumenty/unesco/>

VAJČNER, Jiří. *Podněty k zápisu na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO – tvorba národního indikativního seznamu* [online]. 2012 [cit. 2015-07-08].

Dostupné z:

http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:7iOHjovzJEsJ:www.mkcr.cz/assets/kulturni-dedictvi/pamatkovy-fond/analyzy-koncepce-dokumenty/IndikativniSeznam_PredkladaniPodnetu_MetodickyMaterial.doc

Worldheritage list [online]. [cit. 2015-07-08]. Dostupné z: <http://whc.unesco.org/en/list/>

WorldHeritage List Nominations [online]. [cit. 2015-07-08]. Dostupné z: <http://whc.unesco.org/en/nominations/>

Worldheritage list. *UNESCO Worldheritage centre* [online]. 2015 [cit. 2015-06-27]. Dostupné z: <http://whc.unesco.org/?cid=31&l=en&&&mode=table>

Worldheritagefund [online]. [cit. 2015-07-08]. Dostupné z: <http://whc.unesco.org/en/world-heritage-fund/>

WorldHeritageInformationKit [online]. In: . Paris, 2008 [cit. 2015-06-26]. Dostupné z: <http://whc.unesco.org/en/activities/567/>

Top partneři

Generální partner
Pražského studentského summitu

Hlavní partner
Modelu OSN

Hlavní partner Modelu NATO

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Univerzitní partner

Hlavní partner Modelu EU

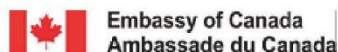
Partner jednání

Partner zahájení

Partneři Modelů

Mediální partneři

Hlavní mediální partner

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

Hlavní mediální partner

IHNED.cz

Mediální partner

RESPEKT

Partner Chronicle

METROPOLITNÍ
UNIVERZITA PRAHA

Za podpory

AUTO ZRUCKÝ
DEALER NISSAN

SCIO

**Asociace
pro mezinárodní
otázky**
Association
for International
Affairs

Pražský studentský summit
projekt Asociace pro mezinárodní otázky